

دکتر یار محمد کارشناس محیط زیست

درک ارزش حیات آب برای کاشت

آب رکن مهم در شاخصه های زیست انسانی و توسعه پایدار است. آب سالم و پاک یکی از مهم ترین نیاز اساسی انسان ها است. آب با جریان خود و فراهم آوردن تسهیلات برای حرکت، گرما و خنک کردن حمل نمودن مواد حیاتی و حمل کردن ملکولهایی که ما را تغذیه می کنند. آب مایع حیات بخش حقیقی بدن انسان حیوانها و گیاهان می باشد. هر کس در تمام زندگی خود یک بار دانه ای یا نهالی در خانه یا احاطه خانه کاشته باشد، ارزش حیات آب را برای گیاهان در کرده است. رطوبت مورد نیاز گیاه بعد از جوانه زدن بذر تا هنگام پختن میوه یا رسیدن حاصل است و در طول دوره رشد و نمو گیاه نباید در معرض تنش خشکی قرار گیرد تا رشد و نمو آن کامل شود و محصول بثمر رسد و خوب تولید نماید. برای بدست آوردن حاصل خوب با کمیت برداری با کیفیت، تعیین مقدار آب و مراحل آبیاری برای گیاهان در دوره رشد و نمو مختلف گیاهان با توجه به بافت خاک، نوع گیاه و شرایط اقلیمی بسیار متفاوت است. نیاز آبی گیاه و مراحل آبیاری به عوامل گرما، خشکی محیط بافت خاک و نوع گیاه زراعتی بستگی دارد. آب و هوا به ویژه درجه حرارت، رطوبت نسبی و باد بطور عمده بر تعرق گیاه موثرند، آب مورد نیاز در درجه حرارت

بالاحرار، و جود باد و هوای خشک زیاد است و در هوای خنک و بدون وزش باد و شرایط مرطوب آب مورد نیاز پائین تر است. آب مورد نیاز هر رستنی در مناطق مختلف متفاوت است.

مقدار آب

مورد نیاز گیاهان متفاوت است. برای گیاه های یک ساله مانند گندم ضریب تبخیر از موقع جوانه زدن تا به هنگام رشد کامل گیاه در اکثر از کشور های جهان اندازه گیری می شود. مواد خشک در مورد گندم شامل قسمت های روی زمین و نیز قسمت های زیر زمین مانند ریشه می باشد. کمبود رطوبت در بستر بذر گندم های خزانی غالباً مناسب جوانه زنی را با مشکلات روبه رو می کند. در اوایل فصل و قبل از کاشت گندم اگر باران نیارد بذر کاری ممکن است در بستری خشک انجام بگیرد، در این شرایط اگر در اواخر خزان بارندگی شود جوانه ها به دلیل پایین بودن هوای محیط نمی تواند به اندازه کافی رشد کرده بته های قوی تولید کنند و به ناچار در معرض خطر سرمای زمستانی قرار می گیرند و اگر برای جوانه زنی یارشد اولیه جوانه ها رطوبت قابل مصرف به اندازه کافی در دسترس نباشد و تخمه های جوانه زده یا جوانه زده ممکن است بپسند. یا در صدمات ناشی از سرمای زمستان قرار بگیرند.

افغانستان امکانات وسیعی برای زراعتی شدن جز رسنیدن آب بوسله کانال های آبرسانی به اراضی قابل کشت چیزی بکار ندارد. ولی پیش سه ده ازسبب ضعف اقتصادی وعدم وپیش رفت تخنیک از این ثروت ارضی وآبی خود کشور ما در زراعت و باغداری بشکل خوبتر آن استفاده چندان کرده نتوانسته است.

کانال سنتی

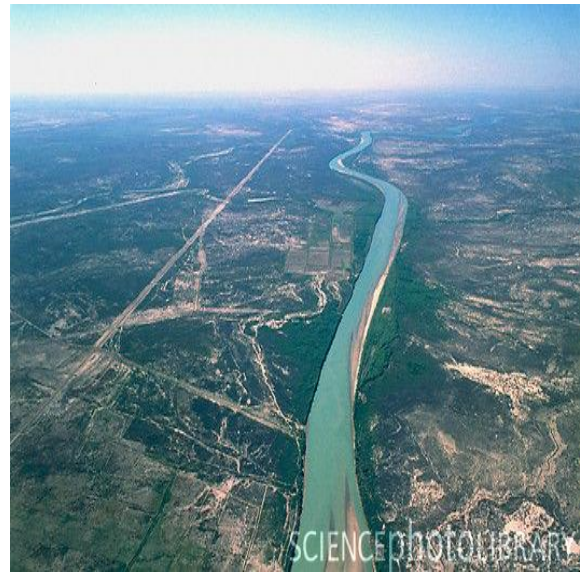
پروژه بند سلما

وجود جامعه جهانی در طی 13 سال در افغانستان با سبب های گوناگون از آن جمله تحت شعار بازسازی زیربنای ها و به بخصوص زیربنا های آبی افغانستان با تاسف که با وصف میلیارد دالر کمک های جامعه جهانی به افغانستان کشاورزان و باغ داران کشور ما از عدم مدیریت آب و نگاه مسوولان به این مساله یک نگاه صرف غیر ریشته مهندسی است و یک فرد

غیر رشته مهندسی نمی تواند فرد موفق و مفید در رشته مهندسی و در زمینه طرح پروژه های آبیاری و شبکه های آبرسانی باشد و به همین دلیل تا هنوز هم کشاورزان و باغداران کشور ما از بی آبی زجر می کشند و رنج می برند.

دریای هند

دریای آمو

آبیاری آن طوریک لازم است از لحاظ تخیکی در زمین افغانستان به سطح ابتدایی آن دراکثریت نواحی افغانستان سهل و ساده است چونکه دشت مستعد شمال هموار است با مدیریت خوب آب میتوان از این دشت های را زیر کشت آورد، و در این ساحه هم مدیر و متخصص هم زیاد تربیه شده است اگر دولت برنامه ای درست و دقیق برای مهار آب های سطحی کشور روری دست گیرد و این منابع وافر ثروت ملی را به نفع منافع ملی و به وسیله کانال های آبرسانی بدست رس کشاورزان و باغ دارن کشور ما قرار دهد و در نتیجه انشا الله وضعیت اقتصادی کشور از نگاه مواد غذایی به خود کفای می رسد و هم در صادرات میوه تر و خشک ما افزایش چشم گیری رونما خواهد شد.

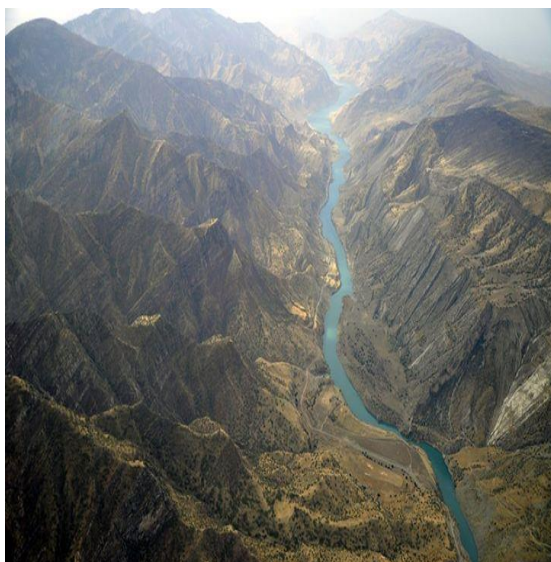
کانال غور

Irrigated area of Shah Rawan

پروژه زنانخان غزنی

ارتفاعات کوه‌های سربه فلک افغانستان به عنوان بام منطقه نقش بسیار مهمی در تامین آب کشورهای همسایه دارد و بعضی کشورهای همسایه نامهربان و ناسپاس حیات مردم شان به شدت وابسته به آب دریا های افغانستان است و همین کشورهای همسایه هستند که بیشتر سود را از دریا های افغانستان می برند.

دریای خروشان پنج

دریای خروشان پنجشیر

افغانستان با ایجاد این نمود سد های صنعت تولید انرژی مورد نیاز مردم خود را از منابع آبی خود ما با قیمت مناسب تامین کرده می توانیم. تولید برق از نیرو گاه های آبی به مراتب کم هزینه تر از سایر نیروگاه ها و از لحاظ زیست محیطی بسیار کم ضرر می باشد. نیرو گاه های آبی بخاطر استفاده از منبع آبی محیط زیست را آلوده نمی سازد. سدها مصنوعی باعث پدید آمدن هوای مرطوب و باروری کوه های اطراف سد با پوشش گیاهی می شود.

این حرف را در آغازین ساعت درسی مکتب از زبان معلم در روزگار کودکی خویش در پنجشیر شنیدیم. آب دادن ثواب دارد و او غوث نام دارد.

ثواب چیست؟ ثواب پادش کارهای خوب بندگان خدا. ثواب عملی نیک که انجام آن موجب رضا خدا و پادش نیک در آن دنیا است.

غوث چیست؟ غوث یاری کردن یا برفریاد کسی رسیدن.

ما و شما شاهد صد ها فارغ تحصیل مهندس بخش آبیاری و زراعتی و ده ها داکتر تکنیک آبیاری و علوم زراعتی از شروع سال 1978 الی ختم سال 1996 از شوروی سابق می باشیم. امروز کشور عزیز ما افغانستان با اشخاص متخصص شایسته بایسته وحق خواه وطن دوست و به طور خلاصه بگویم یک فردی که انسانیت را در نظر بگیرد و به تهداتش در قبال مردم وطنش عمل کند و خواسته های مردم این سرزمین برآورده سازد ضرورت دارد.

باوجود چنین پتانسیل بالای در منابع آبی کشور چرا باید گرفتار خشکسالی گردد و بسیاری از مناطق وزمین هایی که قابلیت بسیار خوبی برای کشت دارد و به علت کمبود شبکه های آب رسانی آب بدون کشت و بایر باقی مانده است. منابع موجود آبی افغانستان ظرفیت و پتانسیال آن را دارند تا در هر عرصه ها جواب گو باشد. در عرصه تولید برق ساخت بند های آبی که هم باعث باروری کوه ها از پوشش گیاهی اطراف بند ها می شود و در نتیجه جلوگیری سیلاب ها موسمی منطقه خواهد شد.